

13. B-sag. Staten og Kommunernes Indkøbsservices (SKIs) kommende udbud af diabetes-hjælpemidler (2022-0290932)

Resumé

Kommunen skal yde støtte til indkøb af hjælpemidler til borgere, hvor hjælpemidlet kan afhjælpe den nedsatte funktionsevne, lette den daglige tilværelse i hjemmet eller hvor hjælpemidlet er nødvendigt for at fastholde et arbejde. Det følger af servicelovens § 112.

Staten og Kommunernes Indkøbsservice (herefter benævnt SKI) forbereder et udbud vedr. diabeteshjælpemidler. Det er Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningens vurdering, at udbud vil stille både kommunen og borgerne ringere end den løsningsmodel, kommunen i dag har valgt for borgere med behov for personlige hjælpemidler som f.eks. diabeteshjælpemidler. Derfor anbefaler forvaltningerne, at kommunen ikke tilslutter sig SKI-udbuddet af diabeteshjælpemidler, men fortsætter med at fastsætte støttebeløb til hjælpemidlerne ved hjælp af prisindhentninger.

Indstilling

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen indstiller til Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget, at udvalgene overfor Økonomiudvalget anbefaler,

1. at godkende at Københavns Kommune ikke tilslutter sig den kommende SKI-aftale vedrørende diabeteshjælpemidler.

Problemstilling

Kommunen er efter servicelovens § 112 forpligtet til at bevilge støtte til borgernes indkøb af hjælpemidler, hvis produktet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne. Efter servicelovens § 112 bevilges det hjælpemiddel, der er bedst og billigst. Der har gennem Ankestyrelsens praksis udviklet sig en standard for, at det som udgangspunkt er prik-tests, der bevilges af kommunerne. Borgerne har frit leverandørvalg og har desuden ret til at vælge et dyrere produkt end det, som kommunen yder støtte til, såfremt borgeren selv betaler differencen.

Københavns Kommune har over de seneste 6 år opnået betydelige indkøbseffektiviseringer ved at konkurrenceudsætte støttebeløbene til hjælpemidler til personligt brug ved hjælp af prisindhentninger.

Prisindhentningerne er tidsbesparende og giver gode priser og sikrer, at borgerne hurtigt får gavn af det, når der introduceres nye og bedre produkter på markedet.

I Københavns Kommunes indkøbspolitik fremgår det, at kommunen som udgangspunkt tilslutter sig de forpligtende SKI-indkøbsaftaler. Det fremgår dog også, at SKI-aftalerne skal kunne dække Københavns Kommunes indkøbsbehov, og at kommunen tager stilling til spørgsmålet om tilslutning fra aftale til aftale. Det kræver en beslutning i de relevante fagudvalg og herefter i Økonomiudvalget, hvis kommunen skal stå udenfor en SKI-indkøbsaftale.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har ifbm. Høring om ny indkøbspolitik for Københavns Kommune af 22. september 2022 foreslået, at denne proces fremover kan genovervejes. Den nuværende procedure kræver imidlertid stillingtagen fra sag til sag.

Indkøbspolitikken forventes drøftet i Økonomiudvalget d. 22. november og efterfølgende i Borgerrepræsentationen.

SKI forventer at åbne for kommunernes tilslutning til udbuddet om diabeteshjælpemidler i december 2022. Det er derfor nødvendigt, at der inden da træffes beslutning om, hvorvidt Københavns Kommune skal indgå i SKI's udbud af diabeteshjælpemidler eller ej. Ved tilslutning forpligter kommunen sig til at benytte den kommende aftale inden udbuddet er gennemført, og de endelige produkter og priser kendes.

SKI forventer yderligere at åbne for tilslutning til udbud af urologi-hjælpemidler i marts-april 2023.

Løsning

Det specifikke udbud på diabeteshjælpemidler er en del af en generel problematik, der angår de områder, hvor kommunen på basis af markedspriser yder støtte til, at borgerne selv kan anskaffe sig et hjælpemiddel.

Generelt om prisindhentninger

Hjælpemidler, der anskaffes af borgerne med tilskud fra kommunen og efter servicelovens regler om frit valg er ifølge en række kendelser fra Klagenævnet for Udbud *ikke* EU-udbudspligtige. Københavns Kommune har i stedet i en årrække valgt at konkurrenceudsætte tilskudspriserne vha. prisindhentninger.

Ved prisindhentninger oplistes de produkter, der benyttes af kommunens borgere, med angivelse af forventet forbrug. Leverandørerne afgiver herefter priser på de listede produkter og den leverandør, der samlet set afgiver det laveste tilbud, vil være den leverandør, borgerne som udgangspunkt vil få bevilling til. Hvis en borger ønsker at benytte en anden leverandør, kan borgeren frit vælge at flytte sin bevilling, men tilskudsprisen vil maksimalt være den samme, som hos den leverandør, der har afgivet det laveste tilbud. Hvis prisen er højere hos den leverandør, som borgeren selv vælger, skal borgeren selv betale differencen.

Især på produktgrupper som diabetes-, urologi-, og stomi-hjælpemidler, hvor der sker en betydelig produktudvikling, er der flere fordele ved prisindhentninger frem for udbud:

- En prisindhentning kan typisk forberedes og gennemføres indenfor en tidshorisont på 3 måneder. Til sammenligning blev arbejdet med det igangværende SKI-udbud af

diabeteshjælpemidler påbegyndt i maj 2022, og kontrakten forventes at træde i kraft den 1. oktober 2023.

- Løbetiden for pristilbuddene er typisk på 2 år. Dermed kan der hurtigt tages højde for skift i efterspørgslen og sikres konkurrenceudsættelse af nyudviklede produkter til gavn for borgerne. Borgernes behov for produkter vil typisk blive vurderet af sundhedsfagligt personale på hospitalerne, hvorefter der sendes ansøgning til kommunen. Kommunens bevilling består af en tilskudspris ud fra prisindhentningen, og hvis prisen på det nye produkt er højere end tilskudsprisen, kan der forekomme egenbetaling. Hvis nyudviklede produkter ikke hurtigst muligt konkurrenceudsættes fra kommunens side, vil man jf. serviceloven skulle vurdere borgerens gavn af produktet op imod den høje, ikke-konkurrenceudsatte, tilskudspris, fordi man skal vurdere både billigst egnede og bedst egnede. Flere borgere vil derfor få afslag på tilskud til produkterne, fordi de vurderes at være for dyre i forhold til den bedre hjælp, som borgeren ville få, sammenholdt med et billigere produkt.

Det er derfor forvaltningernes vurdering, at man ved brug af prisindhentninger i højere grad kan lade de teknologiske fremskridt, der sker på hjælpemiddelområdet, komme borgerne til gavn og samtidig opnå lavere udgifter, end det er muligt gennem udbud.

Prisindhentningerne er således den væsentligste årsag til de meget store besparelser, der er realiseret på hjælpemiddelområdet gennem de senere år. Seneste prisindhentning på diabetes-hjælpemidler gav en besparelse på 25%, svarende til 4 mio. kr. og seneste prisindhentning på urologihjælpemidler gav en besparelse på 11 % svarende til 1,4 mio. kr.

Kommende SKI-udbud af diabetesprodukter

SKI forventer at gennemføre et udbud på diabeteshjælpemidler til de deltagende kommuner. En del af dette udbud er en selvstændig frivillig delaftale på sensorbaserede glukosemålingsapparater.

Sensorbaseret glukosemåling er en ny og mere sikker teknologi, der sikrer mere stabilt blodsukker og giver senere følgesygdomme for borgere med diabetes. Den sensorbaserede glukosemåling kan træde i stedet for at skulle prikke sig i fingeren op til 10 gange om dagen med en prik-test. Kommunen tilbyder i dag prik-testning som standard, medmindre der er noget, der fagligt kan begrunde bevilling af andre diabeteshjælpemidler.

Der findes p.t. kun én leverandør, som kan levere sensorbaseret apparater, og når der samtidig lægges op til, at det vil være frivilligt for kommunerne, om de vil benytte aftalen, vurderes der ikke at være nogen økonomiske gevinster at hente ved en SKI-aftale, hverken på sensorbaserede glukosemålingsapparater eller på kommunens sortiment af diabeteshjælpemidler generelt.

Udbuddet af diabetesprodukter skal ses i relation til, at borgere kan opleve, at de får tilbudt forskellige diabetesprodukter, alt efter om de er i behandling i regionalt regi eller tilbydes hjælpemidler i kommunen. Det skyldes de lovgivningsmæssige rammer. Udbuddet har ikke i sig selv indflydelse på de lovgivningsmæssige forskelle, borgeren måtte opleve mellem regionen og kommunerne, og som kan påvirke serviceniveauet.

At borgeren oplever forskelle mellem regionen og kommunerne skyldes, at regionen er forpligtet til at udlevere diabeteshjælpemidler, herunder glukosemålere, så længe behandlingsmulighederne ikke er

udtømte. Når en borgers diabetes er velreguleret, kan borgeren søge om glukosemåler som hjælpemidler i kommunen efter servicelovens § 112. Kommunen bevilger så som udgangspunkt prik-test. Borgeren vil derfor i nogle tilfælde opleve et fald i serviceniveau, efterhånden som de bevæger fra at have ureguleret og behandlingskrævende diabetes i regionalt regi til at have stabiliseret og velreguleret diabetes og overgår til kommunalt regi.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen sagsbehandler i dag med afsæt i servicelovens princip om bedst egnede og billigste hjælpemiddel og bevilger derfor i udgangspunktet fingerprikbaserede glukosemålere, idet der ikke er fastsat andet serviceniveau i loven.

Denne ansvarsfordeling mellem region og kommune kan også i visse situationer skabe udfordringer ift. at fastlægge ansvar for bevilling af glukosemålerne til borgerne, og kommunen har derfor rejst problemstillingen til nationalt niveau.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen oplever en stigende efterspørgsel fra borgerne på de sensorbaserede målere, og i takt med at den teknologiske udvikling skrider frem, ser vi en forbedring af målerne, ligesom vi også må antage, at flere producenter med tiden udvikler lignende og måske bedre produkter. Derfor vil det stille borgerne ringere, at Københavns Kommune er låst til en længerevarende SKI-aftale, når alternativet er en fleksibel og korterevarende prisindhentning, hvor kommunen hurtigere kan få adgang til nye og bedre produkter på markedet.

Forvaltningerne vurderer på baggrund af ovenstående, at det vil være mest fordelagtigt for Københavns Kommune ikke at tilslutte sig SKI's aftale på diabeteshjælpemidler.

Økonomi

Der blev i 2021 udbetalt 9,5 mio. kr. i støtte til diabeteshjælpemidler – 6,8 mio. kr. til borgere tilknyttet Socialforvaltningen og 2,7 mio. kr. til borgere tilknyttet Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Herudaf blev der udbetalt 2,15 mio. kr. i tilskud til glukosemålere for borgere tilknyttet Socialforvaltningen og 0,48 mio. kr. for borgere tilknyttet Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Udviklingen i antallet af borgere med diabetes er stigende, og det er derfor afgørende for serviceniveauet, at kommunen benytter den bedst mulige metode for konkurrenceudsættelse af tilskudspriserne.

Såfremt udvalgene vælger ikke at tiltræde indstillingen og dermed tilslutte sig SKI-aftalen, må der forventes øgede udgifter til hjælpemidler.

Videre proces

Efter endt behandling i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 13. oktober og Socialudvalget den 2. november 2022 behandles sagen i Økonomiudvalget den 6. december 2022.

Såfremt Økonomiudvalget godkender, at Københavns Kommune ikke tilslutter sig den kommende SKI-aftale vedrørende diabeteshjælpemidler, vil dette blive meddelt SKI, hvorefter Københavns Kommune fortsætter den løbende konkurrenceudsættelse af tilskudspriserne ved hjælp af

prisindhentning. Der vil desuden blive lagt op til en fornyet politisk stillingtagen til kommende SKI-udbud af hjælpemidler, hvor tilskudsbeløbet i dag fastsættes vha. prisindhentning.

Jakob Krogh / Mikkel Boje

Beslutning

Sagen blev godkendt sammen med dagsordenen.

Bilag

Rettelsesblad til punkt 13. B-sag. Staten og Kommunernes Indkøbsservices (SKIs) kommende udbud af diabetes-hjælpemidler